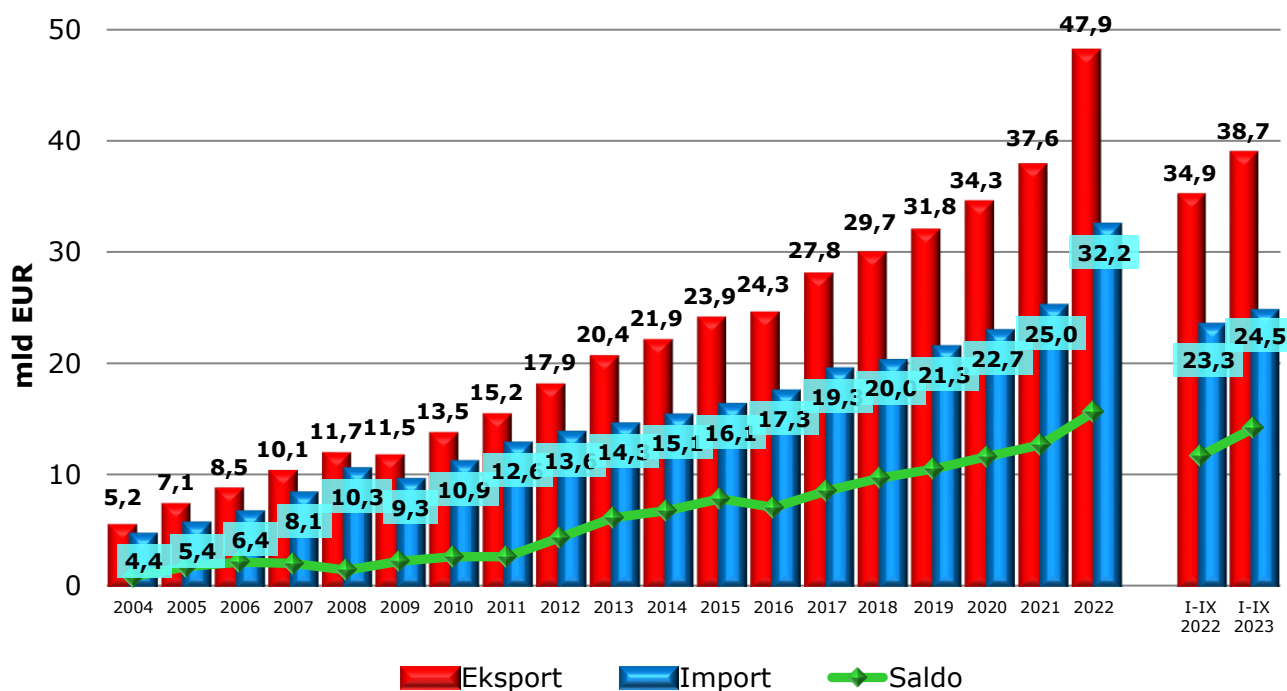

Wyniki polskiego handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Od początku 2023 r. przychody z polskiego eksportu towarów rolno-spożywczych utrzymują się na poziomie wyższym niż przed rokiem. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. wartość sprzedaży produktów rolno-spożywczych za granicę wyniosła 38,7 mld EUR (178 mld zł) i była o około 11% wyższa niż w analogicznym okresie roku 2022.

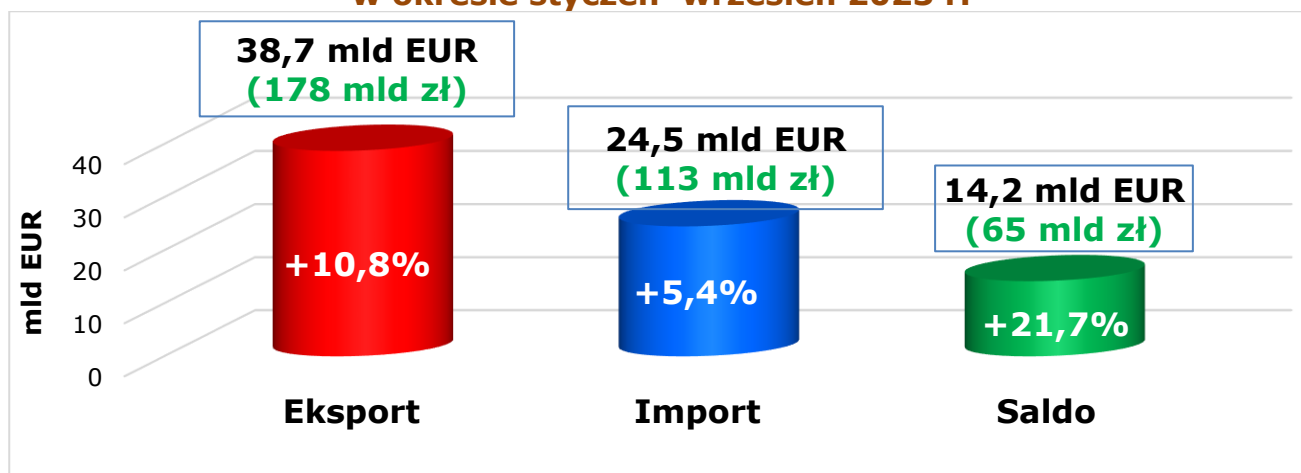
Polski handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2023 r. – dane wstępne. Saldo obliczono na podstawie danych z dokładnością do kilku miejsc dziesiętnych.

Jednocześnie **import produktów rolno-spożywczych** wyniósł **24,5 mld EUR** (113 mld zł) i był **o 5% wyższy niż przed rokiem**. Szybsze tempo wzrostu wartości eksportu niż importu spowodowało duży **wzrost dodatniego salda handlu zagranicznego**, które w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. ukształtowało się na poziomie **14,2 mld EUR** (65 mld zł), o 22% wyższym r/r.

**Polski handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi
w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.**

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Saldo obliczone na podstawie danych z dokładnością do kilku miejsc dziesiętnych.

Odnotowana w pierwszych trzech kwartałach 2023 r. rosnąca wartość polskiego eksportu towarów rolno-spożywczych była wypadkową nadal wysokich cen transakcyjnych na rynku międzynarodowym, popytu na konkurencyjne cenowo produkty wytwarzane przez krajowy sektor żywnościowy oraz dobrego ogólnego stanu gospodarki krajowej. Do wzrostu eksportu w 2023 r., podobnie jak w latach poprzednich, przyczyniały się również działania ze strony przemysłu rolno-spożywczego w kierunku doskonalenia jakości eksportowanych surowców i produktów oraz dywersyfikacji rynków zbytu. Miało to odzwierciedlenie w bardzo dużym wzroście wartości eksportu żywności do wielu krajów afrykańskich, takich jak Nigeria, Angola, Benin, Tanzania czy też Madagaskar, Uganda RPA. Równocześnie nieco ograniczająco na przychody uzyskiwane przez krajowych eksporterów branży rolno-spożywczej wpływały tendencje do umacniania się waluty krajowej względem euro, które to odnotowano w okresie od połowy lutego 2023 r. do końca lipca 2023 r. Trend ten odwrócił się jednak na początku sierpnia, kiedy to nastąpiła deprecjacja krajowej waluty, która była bardzo wyraźna we wrześniu br., co wpłynęło stymulująco na wzrost przychodów krajowych eksporterów sektora żywnościowego. Na statystykę uzyskiwanych wyników handlowych miała też wpływ wysoka baza cen żywności w analogicznym okresie 2022 r. spowodowana dynamicznym ich wzrostem po wybuchu wojny w Ukrainie.

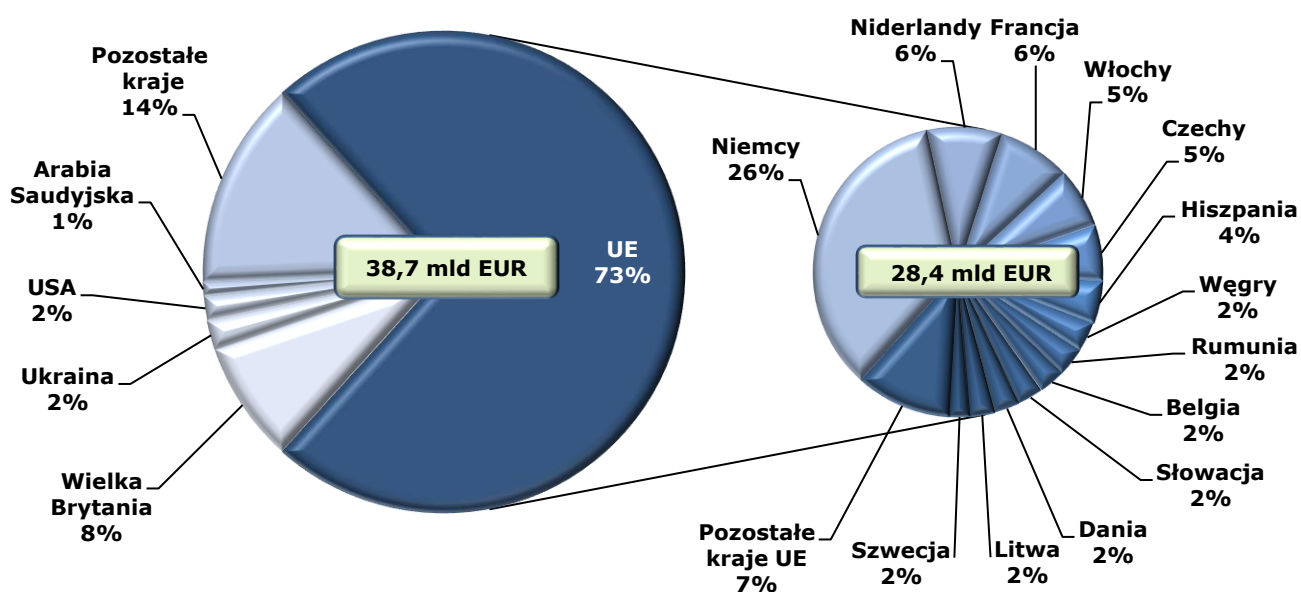
Struktura geograficzna eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski

Podobnie jak w latach poprzednich produkty rolno-spożywcze były eksportowane z Polski przede wszystkim na rynek Unii Europejskiej. **W okresie styczeń–wrzesień**

2023 r. dostawy do krajów UE wygenerowały 28,4 mld EUR (wzrost o 9%), co stanowiło blisko 3/4 (73%) przychodów uzyskanych z eksportu towarów rolno-spożywczych ogółem.

Eksport na rynek UE charakteryzuje się znaczną koncentracją geograficzną. Głównym partnerem handlowym Polski pozostały **Niemcy**. Eksport do tego kraju w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. wyniósł **9,9 mld EUR i był o 14% większy niż przed rokiem**. Do Niemiec eksportowano głównie wyroby tytoniowe (1,6 mld EUR, 35 tys. ton), mięso drobiowe (645 mln EUR, 211 tys. ton), pieczywo i wyroby piekarnicze (518 mln EUR, 143 tys. ton), karmę dla zwierząt (509 mln EUR, 208 tys. ton), ziarno zbóż (w tym głównie ziarno pszenicy – 372 mln EUR, 1 359 tys. ton i ziarno kukurydzy – 311 mln EUR, 1 071 tys. ton), przetwory rybne (446 mln EUR, 26 tys. ton) oraz czekoladę i wyroby czekoladowe (423 mln EUR, 70 tys. ton).

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno-spożywczego w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Ważnymi odbiorcami artykułów rolno-spożywczych z Polski na rynku unijnym były także:

- **Niderlandy – 2,4 mld EUR**, wzrost przychodów o 1%; eksport głównie mięsa drobiowego (314 mln EUR, 135 tys. ton), ziarna zbóż (przede wszystkim kukurydzy – 229 mln EUR, 880 tys. ton), wyrobów tytoniowych (142 mln EUR, 11 tys. ton), mięsa

wołowego (126 mln EUR, 28 tys. ton), czekolady i wyrobów czekoladowych (99 mln EUR, 23 tys. ton), soków owocowych i warzywnych (74 mln EUR, 73 tys. ton), kawy (61 mln EUR, 6,9 tys. ton), pieczywa i wyrobów piekarniczych (60,5 mln EUR, 22 tys. ton) oraz karmy dla zwierząt (56 mln EUR, 21 tys. ton);

- **Francja – 2,3 mld EUR**, wzrost przychodów o 8%; wywóz przede wszystkim mięsa drobiowego (375 mln EUR, 118 tys. ton), przetworów mięsnych (244 mln EUR, 54 tys. ton), pieczywa i wyrobów piekarniczych (121 mln EUR, 33 tys. ton), czekolady i wyrobów czekoladowych (120 mln EUR, 20 tys. ton), mięsa wołowego (117 mln EUR, 20 tys. ton), karmy dla zwierząt (96 mln EUR, 39 tys. ton) oraz alkoholi (81 mln EUR, 11 tys. ton);
- **Włochy – 1,9 mld EUR**, wzrost przychodów o 10%; wywożono głównie mięso wołowe (343 mln EUR, 61 tys. ton), wyroby tytoniowe (289 mln EUR, 13 tys. ton), przetwory rybne (91 mln EUR, 4,9 tys. ton) oraz sery i twarogi (74 mln EUR, 18 tys. ton);
- **Czechy – 1,8 mld EUR**, wzrost przychodów o 13%; eksport przede wszystkim mięsa drobiowego (164 mln EUR, 59 tys. ton), pieczywa i wyrobów piekarniczych (150 mln EUR, 57 tys. ton), mięsa wieprzowego (93 mln EUR, 23 tys. ton), karmy dla zwierząt (79 mln EUR, 37 tys. ton), serów i twarogów (79 mln EUR, 18 tys. ton), wyrobów tytoniowych (74 mln EUR, 4 tys. ton), czekolady i wyrobów czekoladowych (67 mln EUR, 15 tys. ton), wód i napojów bezalkoholowych (58 mln EUR, 109 tys. ton) oraz masła (56 mln EUR, 11,5 tys. ton).

Łącznie eksport na rynki wymienionych pięciu krajów (Niemcy, Niderlandy, Francja, Włochy i Czechy) wygenerował ponad 18 mld EUR przychodów, co stanowiło 47% wartości eksportu rolno-spożywczego w okresie od stycznia do września 2023 r.

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. z Polski do krajów pozaunijnych wyeksportowano produkty rolno-spożywcze o wartości **10,3 mld EUR**, o 15% wyższej r/r. Do krajów pozaunijnych z Polski eksportowano przede wszystkim: pszenicę (1,0 mld EUR, 3,8 mln ton), produkty mleczne (853 mln EUR, 432 tys. ton), mięso drobiowe (713 mln EUR, 389 tys. ton), pieczywo i wyroby piekarnicze (676 mln EUR, 140 tys. ton), czekoladę i wyroby czekoladowe (576 mln EUR, 111 tys. ton) oraz wyroby tytoniowe (443 mln EUR, 23 tys. ton).

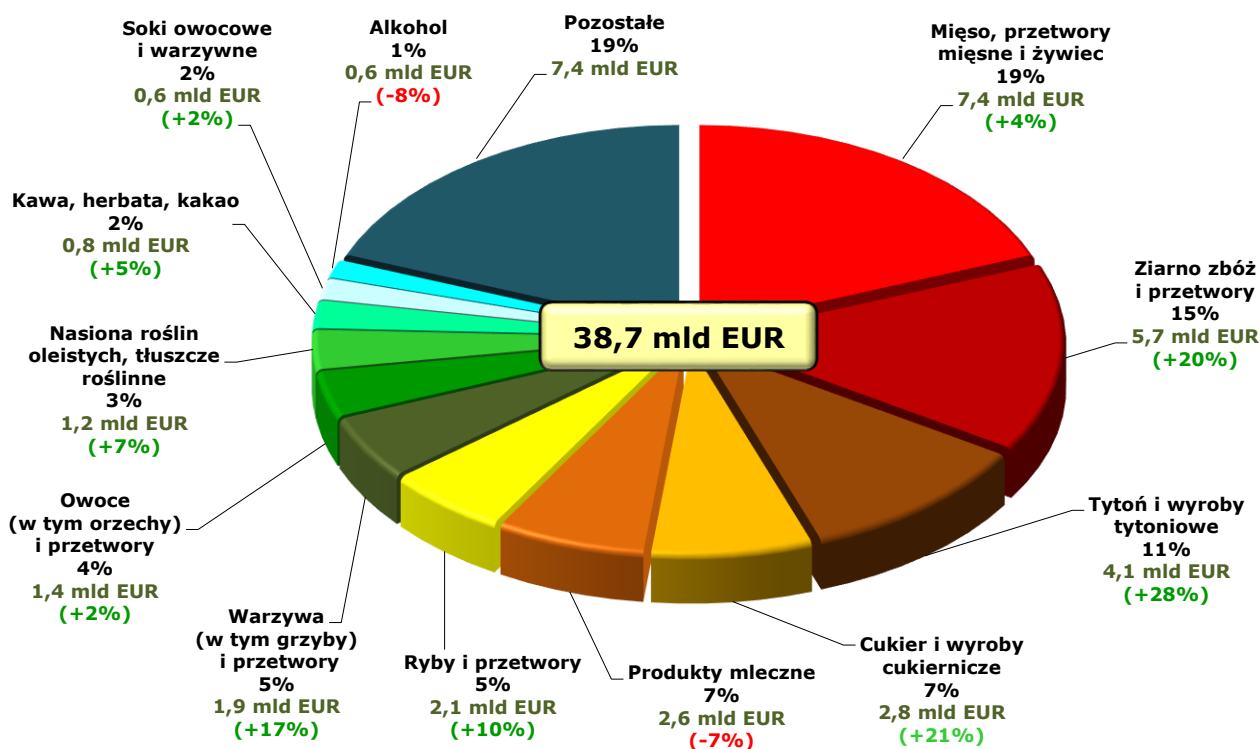
Największymi pozaunijnymi odbiorcami artykułów rolno-spożywczych z Polski były Wielka Brytania, Ukraina oraz Stany Zjednoczone. W przypadku **Wielkiej Brytanii** wartość eksportu do tego kraju wyniosła **3,1 mln EUR** i była o 16% większa r/r. Przedmiotem eksportu na rynek brytyjski było głównie mięso drobiowe (440 mln EUR, 123 tys. ton), przetwory mięsne (343 mln EUR, 82 tys. ton), pieczywo i wyroby piekarnicze (248 mln EUR, 60 tys. ton) oraz czekolady i wyroby czekoladowe (246 mln EUR, 57 tys. ton). Przychody uzyskane z eksportu rolno-spożywczego na rynek **Ukrainy** w okresie pierwszych trzech kwartałów 2023 r. osiągnęły **782 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 12% r/r. Do Ukrainy sprzedawano przede wszystkim karmę dla zwierząt (70 mln EUR, 40 tys. ton), sery i twarogi (63 mln EUR, 12,5 tys. ton), czekolady i wyroby czekoladowe (39 mln EUR, 9 tys. ton), kawę (33 mln EUR, 8 tys. ton), pieczywo i wyroby piekarnicze (33 mln EUR, 9 tys. ton). Krajowi przedsiębiorcy do **Stanów Zjednoczonych** wyeksportowali artykuły rolno-spożywcze o wartości **623 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 11% r/r. Przedmiotem wywozu była głównie czekolada i wyroby czekoladowe (86 mln EUR, 8 tys. ton), ziarno pszenicy (60 mln EUR, 228 tys. ton), filety rybne (50 mln EUR, 4 tys. ton) oraz soki owocowe i warzywne (45 mln EUR, 25 tys. ton).

Na uwagę zasługuje bardzo duży wzrost uzyskanych przychodów ze sprzedaży artykułów rolno-spożywczych na rynek nigeryjski i turecki. W okresie od stycznia do września 2023 r. eksport produktów rolno-spożywczych do Nigerii osiągnął **344 mln EUR**, co oznaczało 2,5-krotny wzrost wartości eksportu. Przedmiotem wywozu na rynek nigeryjski było przede wszystkim ziarno pszenicy. Przychody z eksportu do **Turcji** w ciągu trzech kwartałów 2023 r. wzrosły 2,3 krotnie i wyniosły **284 mln EUR**. Na rynek turecki eksportowano przede wszystkim mięso wołowe (124 mln EUR, 23 tys. ton), ekstrakt słodowy (37 mln EUR, 8 tys. ton), karmę dla zwierząt (26 mln EUR, 14 tys. ton).

Struktura towarowa eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski

W strukturze towarowej polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych dominowało mięso, przetwory mięsne i żywiec. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przychody uzyskane ze sprzedaży zagranicznej mięsa, przetworów mięsnych i żywca były o 4% wyższe niż rok wcześniej i wyniosły **7,4 mld EUR, stanowiąc 19% wartości całego polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych.**

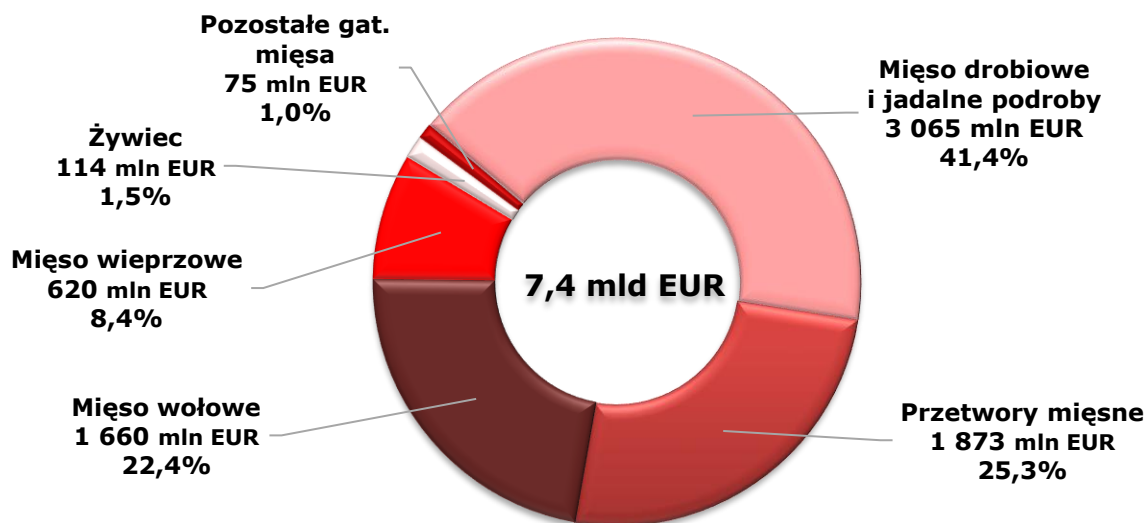
Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Największy udział w wartości eksportu mięsa przetworów mięsnych i żywca miały: mięso drobiowe (41% – 3,1 mld EUR), przetwory mięsne (25% – 1,9 mld EUR), mięso wołowe (22% – 1,7 mld EUR) oraz mięso wieprzowe (8% – 620 mln EUR).

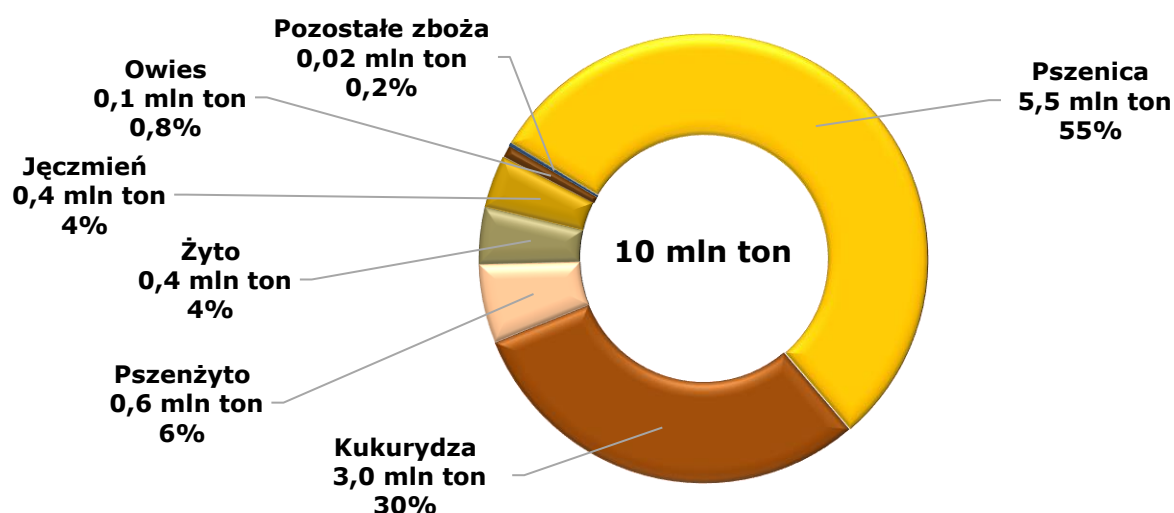
Struktura wartościowa eksportu mięsa, przetworów mięsnych i żywca z Polski w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Drugą pod względem wartości pozycję z 15% udziałem w eksporcie produktów rolno-spożywczych z Polski zajmowało **ziarno zbóż i przetwory zbożowe**, których łączna sprzedaż, w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r., wzrosła o 20%, do **5,7 mld EUR**. Z Polski od stycznia do września 2023 r. wyeksportowano **10 mln ton ziarna zbóż za 2,7 mld EUR**. W strukturze wolumenu wywozu pszenica stanowiła 55% (5,5 mln ton, ponad 2-krotny wzrost wolumenu eksportu r/r), kukurydza – 30% (3,0 mln ton, wzrost o 8%), żyto – 4,1% (411 tys. ton, wzrost o 41%) i jęczmień – 3,8% (377 tys. ton, wzrost o 39%).

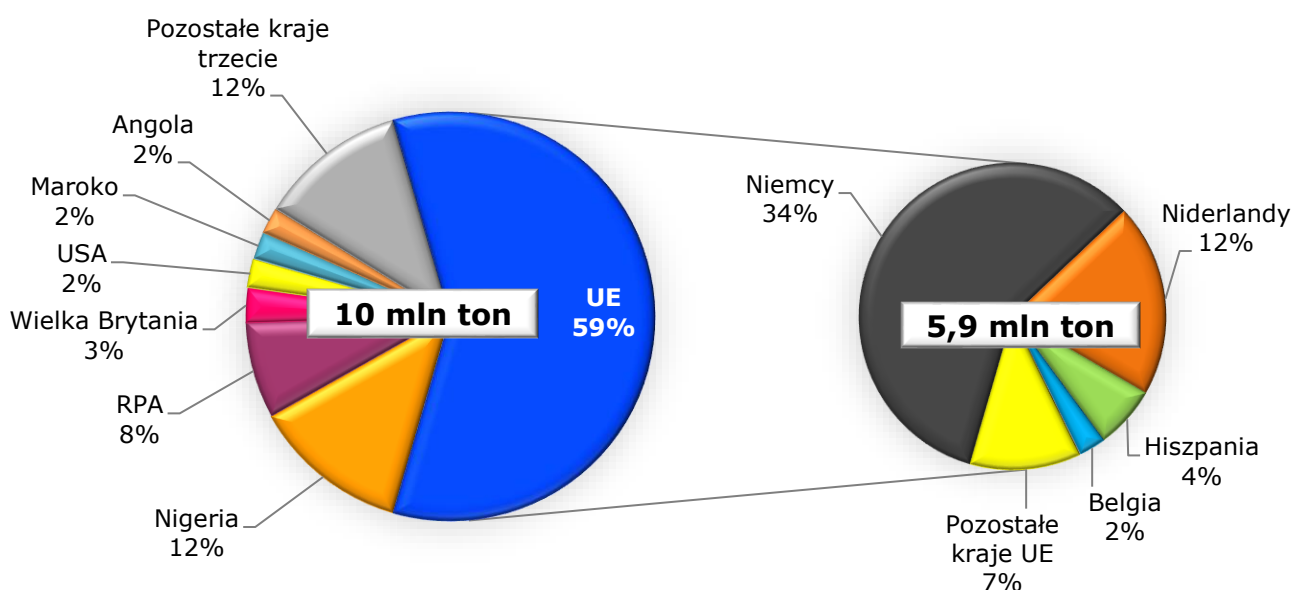
Struktura towarowa polskiego eksportu ziarna zbóż z Polski w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Eksporterzy lokowali ziarno zbóż przede wszystkim na rynku unijnym (5,9 mln ton, 59% wywozu ziarna). Równocześnie do krajów pozaunijnych wywieziono 4,1 mln ton ziarna zbóż, co stanowiło około 41% wolumenu eksportu. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. ziarno **pszenicy** sprzedawano głównie do Niemiec (1 359 tys. ton, 25% eksportu tego ziarna), Nigerii (1 242 tys. ton, 23%) oraz RPA (765 tys. ton, 14%). Odbiorcą **kukurydzy** były przede wszystkim Niemcy (1 071 tys. ton, 35% eksportu tego ziarna), Niderlandy (880 tys. ton, 29%), a spoza UE - Wielka Brytania (221 tys. ton, 7%). Głównym kierunkiem eksportu **żyta** z Polski były Niemcy (344 tys. ton, 84% eksportu tego ziarna), a **jęczmienia** – również Niemcy (214 tys. ton, 57% eksportu tego ziarna) oraz Niderlandy (79 tys. ton, 21%) i Hiszpania (46 tys. ton, 12%).

Struktura geograficzna polskiego eksportu ziarna zbóż z Polski w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

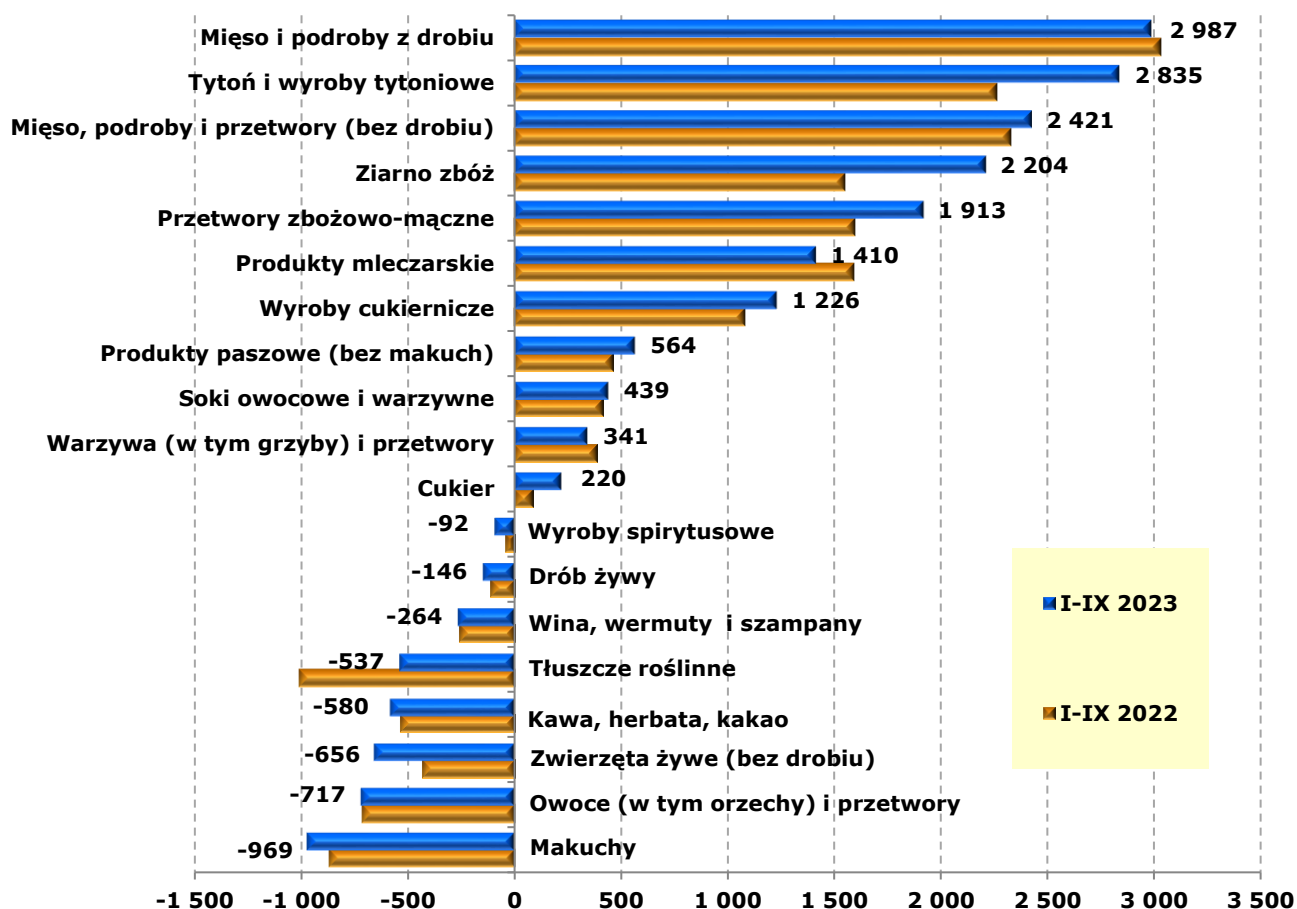

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Sprzedaż zagraniczna miała miejsce również na rynku produktów zbożowych – głównie o wysokim stopniu przetworzenia. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przychody uzyskane ze sprzedaży zagranicznej **produktów zbożowych przetworzonych** (m.in. mąki, kasze, słód, makarony, pieczywo i wyroby piekarnicze) **wyniosły około 3,0 mld EUR** i były o 19% wyższe niż w analogicznym okresie rok wcześniej.

Wzrost wartości eksportu odnotowano w większości grup towarowych artykułów rolno-spożywczych. Poza wcześniej wymienionymi grupami produktów wzrosła wartość eksportu: tytoniu i wyrobów tytoniowych (o 28%, do 4,1 mld EUR), cukru i wyrobów cukierniczych (o 21%, do 2,8 mld EUR), ryb i przetworów (o 10%, do 2,1 mld EUR), a także warzyw i przetworów (o 17%, do 1,9 mld EUR) oraz owoców łącznie z przetworami (o 2%, do 1,4 mld EUR). Większa była również wartość wywozu nasion roślin oleistych i tłuszczów roślinnych – o 7% (1,2 mld EUR), kawy, herbaty i kakao – o 5% (0,8 mld EUR), soków owocowych i warzywnych – o 2% (0,6 mld EUR). Obniżeniu uległa wartość eksportu produktów mlecznych – o 7% (2,6 mld EUR) oraz alkoholi – o 8% (0,6 mld EUR).

Saldo handlu zagranicznego Polski wybranymi produktami rolno-spożywczymi w okresie I-IX 2023 r. i I-IX 2022 r.

* Produkty mleczne bez kazeiny. mln EUR

Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii KOWR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, 2023 r. – dane wstępne.

Opracowano w Biurze Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.